

Brüssel, 16. november 2018
(OR. en)

14253/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2008/0140 (CNS)

SOC 703
ANTIDISCRIM 28
MI 833
JAI 1129
FREMP 195

ARUANNE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	12677/18
Komisjoni dok nr:	11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final
Teema:	Ettepanek: nõukogu direktiiv, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamist sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest – Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

Komisjon võttis 2. juulil 2008 vastu nõukogu direktiivi ettepaneku, mille eesmärk on laiendada kaitset usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise eest ka väljapoole tööhõive valdkonda. Kavandatava võrdset kohtlemist käsitleva horisontaalse direktiiviga, mis täiendab selles vallas kehtivaid EÜ õigusnorme,¹ keelatakse diskrimineerimine eespool nimetatud põhjustel järgmistes valdkondades: sotsiaalkaitse, sh sotsiaalkindlustus ja tervishoid; haridus; ning juurdepääs kaupadele ja teenustele, sealhulgas eluasemele.

¹ Eelkõige nõukogu direktiivid 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja 2004/113/EÜ.

Suur enamik delegatsioone on ettepaneku suhtes põhimõtteliselt positiivselt meelestatud ning paljud on kiitnud heaks asjaolu, et ettepaneku eesmärk on täiendada olemasolevat õigusraamistikku, käsitledes kõiki nelja diskrimineerimise põhjust horisontaalse lähenemisviisi abil.

Enamik delegatsioone on kinnitanud, et on oluline edendada võrdset kohtlemist kui Euroopa Liidu ühist sotsiaalset väärtust. Mitu delegatsiooni on eriti rõhutanud ettepaneku tähtsust ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamise kontekstis. Mõni delegatsioon oleks siiski eelistanud puuetega inimeste suhtes kaugemaleulatuvamaid sätteid.

Kuigi rõhutades diskrimineerimise vastase võitluse tähtsust, on mõned delegatsioonid pidanud varem küsitavaks vajadust komisjoni ettepaneku järele, millega nende arvates sekkutakse teatavates küsimustes liikmesriikide pädevusse ja mis on nende arvates vastuolus subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega. Teatavad delegatsioonid on endiselt vastu sellele, et kohaldamisalasse kuuluvad sotsiaalkaitse ja haridus.

Teatavad delegatsioonid on samuti soovinud täpsustusi ning väljendanud muret iseäranis seoses õiguskindluse puudumise, pädevuste jaotuse ning ettepaneku praktilise, rahandusliku ja õigusliku mõjuga.

Kaks delegatsiooni on säilitanud ettepaneku kui sellise suhtes üldise reservatsiooni.

Praegu on kõik delegatsioonid säilitanud teksti suhtes analüüsi reservatsiooni.

CZ, DK, MT ja UK on säilitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni. Komisjon on oma esialgset ettepanekut kinnitanud ning säilitanud analüüsi reservatsiooni kõikide sellesse tehtud muudatuste suhtes.

Euroopa Parlament võttis oma arvamuse vastu nõuandemenetluse korras 2. aprillil 2009².

Lissaboni lepingu jõustumise järel 1. detsembril 2009 kohaldatakse selle ettepaneku suhtes nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 19; seega on pärast Euroopa Parlamendilt *nõusoleku* saamist vajalik nõukogu ühehäälneline otsus.

² Vt dok A6-0149/2009. Praegune parlamendikoosseis nimetas raportööriks Ulrike Lunaceki (AT/LIBE/Verts/ALE).

II. NÕUKOGU TÖÖ AUSTRIA EESISTUMISE AJAL

Sotsiaalküsimuste töörühm jätkas ettepaneku³ läbivaatamist, võttes aluseks eesistujariigi sõnastusettepanekutega dokumendi⁴, milles keskendutakse mitmele küsimusele, muu hulgas mitmel alusel diskrimineerimisele, puuetega inimesi käsitlevatele sätetele, eelarvamusest lähtuvale diskrimineerimisele ja karistustele. Delegatsioonidel paluti teatada, millised joonealused märkused nad soovivad selgitustega konsolideeritud tekstist eemaldada.

a) Mitmel alusel diskrimineerimine (artikli 2 lõiked 2 ja 3-a ning põhjendused 12 ja 12ab)

Direktiivi eelnõu sisaldab sätteid mitmel alusel diskrimineerimise kohta, mis võib esineda isegi siis, kui nendel alustel eraldivõetuna diskrimineerimist ei esineks. Eesistujariik on siiski soovitanud jätta sätetest välja diskrimineerimisalused, mis on kaetud muude direktiividega (sugu, rassiline või etniline päritolu⁵), nii et käesolevas direktiivis hõlmaks diskrimineerimine vaid direktiivi kohaldamisalas nimetatud valdkondi. Teatavad delegatsioonid väljendasid kahetsust mitmel alusel diskrimineerimise mõiste sellise kitsendamise pärast. Teised kordasid oma kahtlusi seoses mitmel alusel diskrimineerimise mõiste lisamisega teksti. Töörühm leppis siiski üldiselt kokku mitmel alusel diskrimineerimise mõiste lisamises eesistujariigi soovitusel alusel.

b) Puuetega inimesi käsitlevad sätted

Eesistujariik viimistles puuetega inimesi käsitlevaid sätteid; soovitatud muudatused leidsid töörühmas laialdast toetust. Mitu aspekti vajab siiski täiendavat läbivaatamist.

i) Proportsionaalsed erinevused kohtlemises puude alusel (artikli 2 lõike 7 punkt b ja põhjendus 15a)

³ Koosolekud toimusid 25. juulil ja 1. oktoobril.

⁴ Dokumendid 10530/18 ja 12077/18.

⁵ Osutatud aluseid tunnustatakse direktiivis 2004/113/EÜ ja direktiivis 2000/43/EÜ.

Eesistujariik on püüdnud selgitada, mil määral on lubatud proportsionaalsed erinevused kohtlemisel puude alusel, tehes vahet *puudel ja tervislikul seisundil*.

Teatavad delegatsioonid ei nõustunud soovitatud sõnastusega ja eelistasid teksti eelmises versioonis kasutatud formuleeringut põhjusel, et „puuet“ ja „tervislikku seisundit“ peaks käsitlema eraldi kriteeriumitena ning mitte kokku panema.

ii) Mõistlikud abinõud (artikkel 4a ja põhjendus 20ab)

Eesistujariik püüdis seoses puuetega inimeste õiguste konventsiooniga muuta mõiste „mõistlikud abinõud“ selgemaks.

Üks delegatsioon oli seisukohal, et mõiste „mõistlikud abinõud“ kasutamine tekitab õiguskindlusetust, kuna mõiste ei ole määratletud, ning eelistatavalt tuleks see mõiste üldse välja jätta.

iii) Juurdepäas ja mõistlikud abinõud (artikkel 4b ja põhjendus 19b)

Eesistujariik püüdis teksti selgemaks muuta, lisades uusi näiteid selle kohta, kuidas hinnata *ebaproportsionaalselt suure koormuse* mõistet. Mitu delegatsiooni pidas vajalikuks täiendavat selgust ja tööd tekstiga. Teatavad delegatsioonid avaldasid kahtlust seoses põhjaliku näidete loetelu lisamisega, samas teised olid seisukohal, et esitatud näited võiks olla põhjendustes paremini paigutatud. Teised soovitasid kooskõlastada sõnastuse Euroopa juurdepääsetavuse akti vastavate sätetega⁶.

iv) Põhjendused

Eesistujariik soovitas muuta ka mitut põhjendust, eelkõige eesmärgiga kooskõlastada tekst puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.

⁶ Institutsioonidevaheline dokument 2015/0278 (COD).

c) **Eelarvamustest lähtuv diskrimineerimine**

Eesistujariik lisas põhjenduse, milles selgitatakse, et eelarvamustest lähtuv diskrimineerimine „leiab aset siis, kui isikut koheldakse halvemini või teda ahistatakse isiku usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest lähtuvate eelarvamuste tõttu“, sõltumata sellest, kas need eelarvamused vastavad tõele või mitte. Üks delegatsioon avaldas arvamust, et see küsimus peaks pigem jääma kohtute otsustada ning direktiivist tuleks see välja jätta.

d) **Karistused (artikkel 14 ja põhjendus 29)**

Kooskõlas väljakujunenud õigusaktide koostamise tavaga asendas eesistujariik termini „sanktsioonid“ terminiga „karistused“.

Delegatsioonide seisukohtade üksikasjad on esitatud dokumentides 11105/18⁷ ja 12677/18.

III. KOKKUVÕTE

Austria eesistumisperioodil on tehtud reaalseid edusamme arutatud küsimustes. Kuigi kavandatud direktiivi eesmärkidel on laialdane toetus, on vajaliku ühehäälsuse saavutamiseks nõukogus vaja tehnilist tööd ja täiendavaid põhjalikke poliitilisi arutelusid.

⁷ Vt ka dokumente 12955/18 ja 12956/18 (dokumendid tehakse kättesaadavaks hiljem).